

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

Skoraj štirinajst dni je že preteklo, od kar je prišla Bronislava h Kogojevim, kjer so jo Kogojeve hčere sprejele z velikim veseljem. V malo dnevih so se dekleta vzljubile kakor bi bile sestre. Bronislava je bila vedno otožna in žalostna. Toda hčerke Kogojove so jo skušale razvedriti, kjer in kadar so jo mogle.

“Vé ste lahko vesele. Imate stariše, dom, vse! Jaz nimam nič.”

“Potolaži se, dobra Bronislava, Bog bo tudi za tebe skrbel.”

“Da, to je moje zadnje upanje. Bog mi bode pomagal. Vendar svojih dobrih starišev ne morem pozabiti. Kako smo srečno živeli! Kako dobre stariše sem imela! Toda ta strašni njih konec! Kleti Nemec jih je pobil in mučil.”

“Ne žaluj, dobra Bronislava! Bog živi nad nami, ki dobro plačuje, hudo kaznuje, natanko kakor si kdo zasluži. Pride čas, ko bode tudi oholi Nemec dobil svoje plačilo, katero si je zaslužil!”

“Toda kaj mi pomaga, ko pa nimam več starišev in ne doma, nič, nič! Sirota sem, navezana na usmiljenje drugih! Da, Bog, maščuj nad Nemci mojo krivico. Maščuj Ti, kri mojih dobrih starišev! Maščuj tu, grenke solze, katere mi je iztisnil kleti sovražnik naše domovine in našega naroda!”

Taki in enaki pogovori so bili na dnevnem redu pri Kogojevih od kar je bivala tam Bronislava.

Kogojevi so ji stregli, so jo tolažili, ker so jo radi imeli.

Kajtimar je bil skoraj vsaki dan redni gost. Vsako popoldne po šoli osedlal je svojega konja in porabil svoj prosti čas pri Kogojevih. Pater prefektu se to sicer ni nič kaj dopadlo. Vendar, ker je patron Kogej želel, da pride večkrat, mu ni branil.

"Ubogo dekcle potrebuje tolažbe. Le pustite mladeniča, da pride k nam. Tako se pozabavajo, posmejajo in Bronislava bode lažji prebolela težko rano," je posil Kogoj patra.

Kajtimar je v resnici tudi storil vse, da bi potolažil ubogega dekleta, kajti imel je silno veliko sočutje ž njo. Mislil si je, kako hudo bi bilo njemu, ko bi ga enaka usoda doletela. Prinašal ji je tudi raznih darov. Kolikor več pa je občeval ž njo, toliko bolj je spoznaval njen plemeniti in blagi značaj. Tako se je v malo dnevih razvilo navadno prvotno sočutje v veliko in globoko spoštovanje.

Bilo je v soboto popoldne, ko je zopet jezdil proti Kogojevi graščini. Že je bil zunaj Vrhnike na poti, ki je vodila v Logatec in proti graščini, ko sreča žida kramarja. Ž njim je bil tudi tovariš sošolec, katerega je vzel seboj po naročilu patra prefekta. Žid je sedel ob poti in pregledoval svojo kramo.

"Kakor nalašč," pravi Kajtimar spremljevalcu. "Lepa priložnost, da kupim Bronislavi kak mali darček, da jo razveselim."

Vstavil je konja in skočil pred žida.

"Kaj prodajaš, žid?"

"Žid Machir ima vse, vse, česar si milostni gospod poželi?" odgovori žid in hiti odpirati svoje zavoje in zavitke. "Ali bi milostni gospod rad lepo verižico, ali prstan, ali kaj drugega? Imam vse, vse, kar milostni gospod želi!"

"Ali imaš kak okrasek za dekleta?"

"He, he! Milostni gospod želi kupiti sponinček svoji dragi. Hehebe! Imam, imam krasne okraske! Tu na primer lep zlat prstan, katerega bi kraljica velke Nemčije lahko nosila. Tu imam krasno drago ovratnico iz španskih biserov. Tu

imam krasno vsponko za lase"

Mladeniča sta gledala vse te stvari, pa se nista mogla zjediniti. Slednjič sta se zjediniła za ovratnico, iz biserov, da bi to bil najlepši dar za njo. Že je hotel plačati zahtevano svoto, ko pridrdra po cesti iz Ljubljane grajski voz in na vozi dve hčeri graščaka Kogojja in Bronislava.

"Kakor nalašč", pozdravil je Kajtimar dekleta, ko so se vstavile pred njim in vse poskakale z voza.

"Saj res. Ravno prav. Sedaj pa nam bode naš dobri Kajtimar gotovo kaj lepega kupil?"

"To le sem izbral za te dobra Bronislava!" pravi sramežljivo Kajtimar.

"O, kako si dober, Kajtimar. Toda, kaj hočejo meni taki okraski, ko mi pa srce krvavi."

"Pozabi, Bronislava! Obesi na vrat to ovratnico, bomo videli, ako ti pristojala!"

"Kaj bi se branila lepega daru?" pravita obe spremljevalki. "Ne misli na dom. Saj si sedaj naša. Pri nas boš ostala!" In obesili sta ovratnico Bronislavi.

"Kako lepo, milostna gospica! kako lepo! Sveta Estera v sv. pismu ni imela lepšega, ko je šla h kralji. Imam pa tudi krasno broško z začetnimi črkami. Kako je milostni gospici ime?" To je vprašal, da bi zagotovo izvedel njeno ime.

"Bronislava", je mesto nje odgovoril Kajtimar.

"B! B! Tu imam A. Tu je K. to je L. Ne! mi je prav žal! Ravno "B" pa nimam. Toda lahko dobim v kratkem. Ko pridem drugikrat mimo, kje pa vas lahko najdem? Ali stanujete tu v graščini?"

"Ni treba," odgovori mesto nje Kajtimar, "Bronislava, sprejmi to ovratnico. Kakor nalašč je za te. Jako lepo ti pristojala. Naj bode to spomin na me!"

"Da, spomin na tvojega rešitelja!"

Bronislava se je branila nekaj časa.

"Kajtimar, kako si dober. Rešil si me iz rok trgovca sužnjev in me osvobodil iz strašne sužnosti, in sedaj si tako dober. Naj te nebo blagoslovi za to tvojo usmiljenje do uboge sirote!"

Kajtimar je plačal židu zahtevano svoto in dekleta so sedle zopet na voz, oba mladeniča vsak na svojega konja in oddirjali so proti graščini.

“Sveti Abraham, kako sem danes srečen,” mencial je žid Machir zadovoljno svoje roke. “Prodal sem veliko in našel sem Braunu njegov biser, ki bode tudi meni prinesel cel funt zlata. Ha, ha, ha!”

Dolgo je gledal za vozom, dokler ni izginil za ovinkom, ki je zakrival graščino Kogojevo. Potem je pa hitro spravil blago v svoje zavitke in naložil na konja.

“Sedaj pa hitro proti Ljubljani. Še danes zvečer moram dobiti Brauna, da mi da funt zlata, kakor sva se pogodila.”

“Pripravi funt zlata. Tvoj biser sem našel,” zaklical je Machir Braunu, ko sta se sešla v gostilni v Ljubljani.

“Da, če si res našel mojo Bronislavo, ne bom se branil. Danes je zadnji dan. Jutri dopoldne moram biti že na Igu in ako bi do tedaj ne izvedel, bilo bi prepozno.”

“Zato ti pa jaz prinašam veselo novico. Toda predno ti jo povem, plačaj, kakor sva se pogodila, dva funta zlata.”

“Oho. Od kdaj pa dva funta? Jaz vem samo za enega.”

“Nikdar! Za dva sva se pogodila in za dva se bodeva menila.”

“Brat Machir se šali!”

“Nič se ne šalim. Dogovorila sva se za dva in dva zahtevam. Pomisli, koliko po-

tov sem imel! Pomisli na moj trud, na zamudo časa. Imel sem veliko truda veliko težav!”

“Ali je v samostanu?”

“Oho. Braun je pameten. Machir še bolj! Ne boš me vjel. Lepo pripravi tu na mizo dva funta zlata in jaz ti povem kje je tvoj biser in ti daš meni težko zaslužen plačilo.”

Braunu se je mudilo. Ugriznil se je jeze v ustnice in začel šteti denar. Našel je funt zlata.

“Tu imaš! Za toliko sva se zmenila in toliko ti dam in nič več!”

“Dobro! Pa pusti. Jaz ti pa ne povem razun če mi daš, kar sem težko zaslužil.”

“Hočeš, nočeš,” naštel je še en funt. Preklinjal je Machira in Bistriške menihe in javkal nad hudobijo sveta.

“Tu imaš. Sedaj pa povej!”

“Ali jih je za dva funta? Da! — Tako je prav. Sedaj ti pa povem. Bronislava je v graščini Kogoja, patrona Bistre.”

“Se mi je takoj zdelo! Ali si jo videl?”

“Videl, videl!” in Machir je pripovedoval, kako jih je srečal. Seveda je veliko nalagal, kako je stikal po okolici, v koliki nevarnosti je bil v Bistri, itd.

Dolgo v noč sta sedela žida v gostilni. Vendar žid Braun je bil s svojimi hlapci že na vse zgodaj po koncu in prav zgodaj so odšli proti Igu, kajti za danes zvečer je bil določen napad na Bistvo in na kraj, kjer je bila Bronislava.

(Dalje prih.)

Skupno pismo vseh treh američanskih kardinalov vsem američkim katolikom.

Tudi najvišji cerkveni dostojanstveniki so se oglasili. Jasno so zaklicali vsem katolikom Združenih držav in celega sveta, kje, na kateri strani je pravica, na kateri pa krivica, s kom mora držati danes vsak katoličan. — Tudi doma so pokazali. Škof Jeglič in ž njim vsa duhovščina cele Jugoslavije se je izjavila in zaklicala: krivica je na strani Avstrije in Nemčije. Njima gre pri tem strašnem prelivanju krvi samo za uničenje manjših, zlasti slovanskih narodov.

Pismo američkih kardinalov se glasi:

Od onega trenutka, ko se je naša dežela odločila, da vstopi v to strašno svetovno vojsko, je katoliško ljudstvo Amerike navdušeno in s celim srcem sprejelo svoj del naloge in žrtev pri tej vojski in je ponudilo drage volje vse svoje imetje, da skupaj z drugimi Amerikanci brani sveta načela pravičnosti in narodnih pravic.

Tega poudarjati mislimo, da nam ni treba. Cel svet ve in ceni uspešnost in važnost tega našega sodelovanja. Katoličani Amerike so v velikem številu v službi naroda na morju in na suhem, v zakopih in v zraku. In dokler naša pravična stvar, za katero se borimo, ne bode zmagala, raslo bo naše navdušenje in naše sodelovanje.

Naš predsednik je jasno povedal vzvišena načela, za katera gre. To so načela, za srečo celega človeštva in so ne-

sebična. Mi se bojujemo za pravice vseh narodov in pri tem ne zahtevamo nobenega povračila za svoje žrtve, katere smo ali katere še bomo prinesli. To poviša naše namene in naše cilje na najvišjo stopinjo plemenitosti in nas povzdiguje nad podlost onih, katerim gre za sebično podjarmljenje drugih narodov in za nekrščansko sovraštvo med narodi.

Zaradi tega pa imamo lahko vsi trdno zaupanje na božjo previdnost in usmiljenje, da bode sprejel milostno naše žrtve, da bode vodil naše voditelje in dal zmago našem orožju.

Od vseh strani cele Amerike se dvigajo molitve src k Bogu. Cel narod je na svojih kolenih pred Kraljem kraljev. To je najgotovše znamenje, da Amerika ne bode izgubila, temveč da bode vodila narode sveta k skupni zmagi nad nasilnostjo. Bog je naša pomoč, kakor je naše trdno upanje. In molitve naroda, ki se bojuje, ne za dobiček, temveč za dobro stvar, bodo gotovo uslišane.

Ako se bomo borili kakor junaki in pri tem molili kakor svetniki, premagala bode Amerika kmalu nasilnost z večjo silo in poželjivost po moči nad slabejšimi silami plementejših žrtev in vere.

V tem prepričanju pozivljamo cel narod, obrnimo se k Bogu in goreči molitvi med tem, ko se naši vojaki bore hrabro na bojnem polju. Ko sedaj skušamo pora-

biti vsako materijalno silo, da bi pospešili zmago, porabimo tudi vso našo duhovno silo — molitev. Posebno pa molimo vsak dan trikrat, zjutraj, opoldne in zvečer do konca vojske "angeljevo čiščenje" v namen, da bi Bog vodil naše narodne voditelje, dal zmago našemu orož-

ju, združil zopet vse narode v eno družino in blagoslovil naše junake.

Naj vsemogočni in večni Bog usliši molitve zjedinjenega celega našega naroda in naj nam da skoraj ljubega miru.

James Cardinal Gibbons,
John Cardinal Farley
William Card. O'Connell.

ZVESTA LJUBEZEN.

F. V. P.

SAK večer, ko je že davno odzvonilo "Ave Maria", je korakal upognjen starček, živih modrih in jasnih oči, proti vaškemu pokopališču v Dobležičah.

Počasnih in umerjenih korakov je poiskal kotichek na skrajnem koncu, tik ob zidu mrtvaške njive. Pokleknil je ob beli liliji, ki je kakor slučajno rasla med bujno travo; toda o kakem grobu ni bilo nikaškega sledu. Njegova ustna so šepetala kratko molitev — potem je zopet vstal in odšel kakor je prišel, istih korakov in z istim izrazom na licih, proti svoji koči, ki je samevala ob malem vinogradu. Stari Jugov Jože je bil ta vsakovečerni obiskovalec vaškega pokopališča. Poleg koč je še lastoval malo njivico in košček gozdička. Večkrat sem želel od bliže izpoznati Jugovega Jožeta, toda nobenkrat se mi ni posrečilo. Nekega večera sem ga pa presenetil klečččega ob beli liliji.

"Jože", ga nagovorim, "koga imate tukaj pokopanega?" in stopil sem korak naprej.

Prestrašeno se je starec dvignil in me nezaupno pogledal, ne da bi kaj odgovoril. Ko je pa videl, da ga ne vprašam iz radovednosti, temveč iz pravega sočutja, mi

je komaj slišno, kakor bi se sramoval, odgovoril: "Moja nevesta spi tukaj. — O grobu že davno ni več sledu, toda prostor je še tisti."

"Pač je že dolgo tukaj pokopana?" sem vprašal in snel klobuk z glave.

"Štirideset let je že preteklo," je odvrnil starec.

"In je niste še pozabili?"

"Pozabil? Ne, pozabil je ne bom nikdar!" je zatrdil Jože, "kajti bila je preveč dobra in ljubezniva in je veliko morala trpeti — sploh ni mogoče povedati, kaj se vse pripeti v življenju."

Moja radovednost je bila še večja in spremljal sem starca do pokopališčnih vrat, kjer sem sedel na klop in ga povabil naj sede poleg mene. Mož je očitvidno imel zaupanje do mene. Obrisal si je pot s čela in se vsedel na klop.

"Če vas res zanima, vam bom pa povedal. Vem, da se mi boste smejali — toda nič slabega nisem storil."

"Kar povejte, Jože!" sem silil in pričel je pripovedovati:

"Tončka je bilo ime starejši Vračunov: hčerki v Preborjih. Njen oče je slovel kot najpremožnejši mož v celi občini. Jaz sem takrat služil za hlapca pri sosedu Krofelnu, ki mi je dajal trideset goldinarjev plače, eno obleko in dva para čevljev na leto. Poleg tega sem pa bil edini dedič Podgorske Mice, ki je imela to le kočo

in njivo, katero še sedaj imam. Tončka je bila stara takrat enaindvajset let in je bila deklica, kakor angelj. Če sem jo mimogrede kaj obgovoril, je vsakokrat zarudela, kakor mak in povescila oči, toda tako le malo po strani me je pa le vsakokrat pogledala. Tisto leto sva jaz in Tončkin oče, stari Vračun, peljala žito v mlin. Ko sva se vračala, nastala je velika nevihta. Voda je silovito naraščala in bila sva ravno na Lisičjem mostu. Jaz sem prišel srečno na drugi breg, kar slišim za seboj grozen tresk in klicanje na pomoč. Voda je podrla most ravno v onem trenutku, ko je bil Vračun na sredi mostu s svojim vozom. Videl sem, kako je vse skupaj odnesla voda. Ne da bi pomišljal, sem planil tja, kjer se je sosed boril z deročo vodo in z lastno smrtno nevarnostjo sem ga rešil na suho. Konje in voz je pa voda odnesla do Prokopčevega mlina. Konja sta bila oba mrtva in voz polomljen. Vračun mi je bil zelo hvaležen za rešitev in takrat sem se pa opogumil in sem ga vprašal, če mi da za ženo Tončko. Stari se je malo popraskal za ušesom, toda čez par dni je pa vendarle dal besedo pod pogojem, da moram imeti poprej svojo hišo. Hišo bom dobil po svoji teti, sem odgovoril in do takrat pa lahko počakam. Tako je bil on zadovoljen, jaz pa tudi. Vsak dan sem potem imel kak opravek pri sosedu, toda s Tončko nisem bil nikdar sam. Tončka mi je rekla, da rada čaka na mene, če treba tudi petdeset let, dokler ne dobim hišice in mi obljubila, da me bo rada imela in molila je vsak dan za mene. Tudi jaz sem vsak dan prosil Boga, da mi ohrani Tončko zdravo dolgo, dolgo let. —

Splošno je bilo mnjenje, da je Vračun bogat, ali pa vsaj dobrostoječ kmet. Toda temu ni bilo tako. Podal se je v veliko lesno kupčijo, kjer je mnogo denarja izgubil in tako so mu dolgovi zrastle čez glavo.

Bogati oskrbnik Podsredške graščine ga je tožil za dvanajst tisoč goldinarjev.

Kaj tedaj storiti? Denarja ni mogel Vračun nikjer dobiti, ker so mu dolgovi narasli nad njegovo imetje. Bil je še samo eden izhod. Oskrbnik se je namreč v Tončko zagledal in rekel je, če mu da Tončko za ženo, naj denar ostane tam kjer je in Vračun lahko ostane na svojem posestvu. Tončka pa oskrbnika ni marala in za njo so se pričeli tedaj težki dnevi. Stari je dekleta prosil in rotil, Tončka je pa jokala. Njen mlajši bratec in sestra sta se čudila, ker nista vedela kaj se v hiši godi, oskrbnik je pa čedalje huje pritiskal. Nekega večera pa sem bil zopet pri sosedu, kjer sem že od daleč slišal glasen jok. Zato si nisem upal stopiti v hišo. Pogledal sem pa skrivoma skozi okno. Tedaj sem videl, da je oče na kolenih klečal s povzdignjenimi rokami pred hčerjo in prosil: "Ljubi moj otrok, bodi usmiljen in pomagaj mi! Če ne vzameš oskrbnika — nas poženo z doma in te sramote ne prenesem. Zadela me bo kap. Otrok moj, veš kako sem te ljubil, veš, kako sem vedno skrbel za te! Tudi sam Bog ti nalaga dolžnost, da skrbiš za svojega starega ubogega očeta. Če tega ne storiš, ne bo se ti na svetu dobro godilo! Tončka, če imaš iskrico ljubezni do svojega očeta, tedaj pomagaj mi!"

Dekle je jokalo in trepetalo. — "Kaj pa Jože?" je vskliknila — "jaz sem vendar njemu obljubljena!"

"Tedaj imaš Jožeta rajši, kakor svojega očeta?" je rekel oče in Tončka je še glasneje jokala. —

Drugi dan sva bila s Tončko dolgo časa sama skupaj. Bilo je to prvič in tudi zadnjikrat. Toliko je ubožica jokala, da bi morala omečiti najtrši kamen. V obupu je večkrat vskliknila: "Moj Jože, jaz bom pogubljena! Četrta božja zapoved pravi: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel na zemlji! Toda — moj Bog — jaz ne smem in — ne morem! Ne znan si pomagati, nikjer ne najdem izhoda! Nikdar ne bom imela več nikjer miru, če poženo očeta s posestva, — nikdar —! "Ton-

čka se mi je tako smilila, da bi dal vse, tudi svoje življenje za njo — če bi ji mogel pomagati. Kar naenkrat mi je prišlo nekaj na misel in ob njej sem se stresel po celem životu, kakor bi bil mrzliččen. Ako bi dekleta ne imel rajši, kakor samega sebe, bi ne bil spravil besede iz ust. Nekaj časa sem jo zrl molče, potem sem pa izpregovoril: "Tončka, draga moja Tončka, poslušaj, kar ti povem! Mir tvoje duše in vesti ne sme biti uničen. Rajši sam nosim nesrečo in boleost v svojem srcu, raje umrjem, kakor bi pa tebe videl v dvomih in nesrečno. Tončka, rajši te imam, kakor pa samega sebe — zato si prosta. Srce mi sicer krvavi, toda radi tebe in tvojega srčnega pokoja, se ti odpovem. — Tvoje obljube te oprostim — pozabil te pa ne bom nikdar! Tudi ženil se ne bom — in ko kdaj prideva oba v nebesa, kjer ni ločitve — tedaj nama bo nebeški Oče že dovolil, da bova večno skupaj, in nobena sila naju več ne razdruži — kaj ne Tončka?" Deklica je še bolj jokala, toda iz lica ji je izginil strah. Več nisva tedaj govorila same žalosti in britkosti. Kmalu za tem je prišel njen oče in jaz sem se poslovil. Naslednjo nedeljo je bila prvič oklicana z oskrbnikom. Meni se je zdelo, da mi je gospod na prižnici s tem oklicem trgal dušo iz prsi, toda še bolj me je bolelo, ker je Tončka toliko trpela.

V jutro pred poroko sem šel še enkrat k sosеду. V roki sem nosil nekaj v papir zavitega. Tončko so ravno oblačili v nevestino obleko in ko je prišla k vratam, sem se silno prestrašil. Z dolgo snežnobelo obleko, z belim vencem na glavi in dolgim pajčolanom mi je prišla naproti. Tako lepe še nisem nikdar videl. Bila je kakor angelj, toda silno žalosten angel z objokanimi očmi. Imel sem pri sebi ves moj prihranjeni denar in sem ga stisnil Tončki v roko in rekel: "Tončka, to moraš vzeti od mene, drugače me žališ — — ; to je prvo in zadnje, kar ti dam na tem svetu. Bodí srečna! Pozabil te pa ne bom nikdar!" — Tončka

mi je segla v roko in jo dolgo ni mogla izpustiti. "Bog ti plačaj!" je izpregovorila: "tudi jaz te ne bom nikdar pozabila — nikdar — in odpusti! Ti si niti misliti ne moreš, kako mi je hudo," — in njena roka se je tresla v moji, kakor list trepetljike.

Tedaj sem še le opazil, da je Tončka veliko večja mučenica, kakor pa jaz in v svoji snežnobeli obleki se mi je zdela kakor nedolžno jagnje, ki je ženejo v mesnico. Potem so se vsedli na vozove — fantje so ukali, — ženin se je smejal — nevesta je jokala in meni je pokalo srce. Šel sem za njimi — plakajoč, kakor uboga duša. Tam ob ovinku sem obstal in zrl sem dolgo za njimi, dokler mi ni izginil beli pajčolan iz pred oči. Šel sem potem domov in pokleknil sem v hlevu k svoji postelji in prosil Boga naj mojo drago Tončko varuje in jo vzame v nebesa — in tudi mene naj vzame v nebesa, kjer bova skupaj s Tončko na veke. "Rad se odpovem na zemlji svoji Tončki, samo, da mi jo nad zvezdami zopet vrneš."

Tako sem molil isti dan, ko sem Vračunovo Tončko videl zadnjikrat. — Ne, ni res, videl sem jo potem še enkrat in to čez pol leta, ko je umrla. Takoj po svatbi je začela bolehati in smrt jo je rešila trpljenja. V oni noči, ko je umrla, sem ležal na svoji postelji. Zdelo se mi je, kakor bi mrzel veter zapihal v moj obraz. Vzbudil sem se. — Tončka je stala pred menoj v svoji poročni obleki — toda njen obraz je bil bled in silno otožen. — "Tončka!" sem zaklical, toda že je izginila. Oskrbnik jo je dal pokopati na domačem pokopališču, kakor je sama želela in postavil je na njen grob kamenit spomenik, ki je sedaj tamle vzdignjen ob cerkveno steno. Tončkin pogreb ni bil za mene tako žalosten, kakor je bila njena poroka.

Moje pripovedovanje je končano. No-benega dne od takrat ni bilo — že je od

tedaj štirideset let, da bi jo bil pozabil. Plačal sem za njo veliko svetih maš in vsakokrat se mi je zdela Tončka lepša, ko sem jo zrl v sanjah v tihih nočeh. Čim večkrat sem jo videl v sanjah — in še sedaj jo večkrat vidim — ni več žalostna, temveč smehljajoč je njen pogled. — Kaj ne, to je znamenje, da je že v nebesih? Sedaj pa čakam vsak dan, da pride Ton-

čka po me in da je že za mene v nebesih prostorček pripravila." —

Starec je omolknil in večkrat si je obrisal solze z oči. Molče je vstal, podal mi roko in odkorakal je proti svoji hišici. Od takrat sem pa vedno s spoštovanjem zrl na Jugovega Jožeta, kadar je pozno po zvonjenju "Ave Maria", korakal na pokopališče.

VERSKI SOVRAŽNIKI.

P. B. S.

Naš ljubljeni slovenski narod je veren. To najdragocenejšo svetinjo je neoskrunjeno podedoval po svojih pradedih. Oni so mu ohranili sveto vero, branec jo pred divjimi Turki. Ohranili so jo, ko se je pričel širiti krivi nauk odpadnika Martina Lutra pa naši dragi domovini. Čast in slava našim vernim in vrlim pradedom!

Toda, kar so oni tako zelo cenili, za kar so se oni tako nevstrašeno borili in kri prelivali — to — namreč edinozveličalno katoliško vero, so pa začeli v novejšem času strastno napadati mnogi njih nesrečni in nehvaležni potomci. Že v domovini so pričeli takoimenovani svobodomisenci, v resnici so pa pravi zaslužnjenci, silno gonjo proti sveti veri. Koliko žalost so napravili oni posebno našemu apostolskemu škofu Antonu B. Jegliču. Sedanja vojna jih je pač v stari naši domovini izmodrila — ne pa še tu v svobodni Ameriki. Tu nadaljujejo svojo pogubonosno gonjo proti sv. veri in katoliški Cerkvi.

Njih časopisje je tako bogokletno, tako zagrizeno peklenškega sovraštva proti sveti veri, kakoršno bi zastonj iskali pri drugih narodih. Pa ne samo bogokletno, ampak tako gorostastno bedasto in neolikano, česar so sposobni samo naši "svobodomisenci" v Ameriki! Zato se množe njih pristaši edinole po onih ro-

jakih, ki so jim podobni po svojem mišljenju in življenju. Noben slovenski rojak, nobena slovenska rojakinja se ne ogreva za nje, ako ni že sam ali sama preprij izgubila vere. Kajti vsi so bili v svoji mladosti v njej podučeni, vsi so vsaj v nežni mladosti po njej živeli. Prišli so pa v dotiko s takimi propalicami in krivimi preroki ali pa brali njih brezversko časopisje in tako so tudi oni njim enaki postali.

Torej ves slovenski narod je katoliški narod, pristna pšenica na njivi svete Cerkve, le pleve so odpadle.

Kdor izgubi vero, ta hitro postane sovražnik vere in sv. Cerkve. Žena modrijana Seneka je imela sužnjo Harpato, ki je oslepela. Ko je bila reva slepa je vedno tožila, da je v hiši tako temno. Enako ravnajo kristjani. Ako so oni izgubili vero in dušno oslepili, pa tožijo, da je katoliška Cerkev temna in mračna namesto, da bi imenovali sami sebe temne mračnjake. V svoji slepoti pa še imajo še za silno razsvetljene; saj pravijo, da so "pristaši svobodne misli", "prijatelji luči."

Da, to lepo kažejo v dejanju, ker ne puste v miru in svobodi drugih, ki niso njihovega prepričanja, ampak so verni katoličani. Če se hočeš res po pravici imenovati in biti svobodomislec ali protozidar ali odd felovec ali karkoli že,

imaš za to prosto voljo. Ali če hočeš svobodo, bodi pa vsaj toliko svobodoljuben, kakor si sam do sebe, tudi nasproti svojim rojakom. Tudi oni imajo ravnoisto svobodo glede vere kakor ti. Ako oni svoje vere tebi ne vsiljujejo, ampak te puste v tvoji svobodi pri miru, jih pusti v miru tudi ti. Pač ni nič težkega zaganjati se v druge, k temu ti ni treba ne učenosti ne srčnosti. Kajne nekoliko lažje je čez vero in duhovne zabavljati kakor si pa pridobiti nazaj vero s trudom, naporom in premagovanjem in jo potem neustrašeno spoznavati ter po njej živeti.

Pa naš božji Zveličar, večna resnica, govori: Malopridno drevo rodi malopriden sad. Malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu; zato trosiš svojo zmoto, svojo nevero povesod, kjer le moreš z besedo in peresom; zato ne moreš drugih, ki niso tvojega prepričanja pustiti v miru.

Z zmoto, z nevero se pa takoj pobrati nestrpnost. Vsledtega so svobodomiselnice strašno nestrpni do katoličanov. To delajo zasebno, pa tudi skupno pri svojih shodih, ki jih prirejajo vsako leto. Navzlic temu pa vedno trde in se izdajajo ter proglašajo za zastopnike tolerance. Kolika sleparija in zlobnost se pač uganja z besedo tolerance!

Kako nevarni so svobodomiselnice povesod za državni red so pokazali na svojem

shodu od 1. — 3. sept. 1912 v Monakovem, ko so postavili revolucijo za svoj ideal z izjavo: Portugalska nam je pokazala pot, katero moramo tudi mi nastopiti. Na Portugalskem so namreč l. 1910 razglasili svobodo, toda katoliško Cerkev zaslužnili. Tudi v Barceloni na Španskem so l. 1909. svobodomiselnice povzročili revolucijo, pri kateri je bilo do 40 samostanov in cerkva porušenih in glavni povzročitelj in voditelj te revolucije je bil zloglasni tiskar Ferrer, ki ga je dala vojaška oblast potem ustreliti. Ta človek je vso nesrečo povzročil s svojimi protiverskimi spisi. In res svobodomiselnice svet je strašno kričal čes, kakšno krivico je storilo vojaško sodišče, ker ga je po zasluženju dalo ustreliti.

Opat Sfrondati v Švici je rekel nekemu svobodomiselnicu: Ali je Bog ali ni Boga. Ako ni Boga se ne izpostaviš nikaki nevarnosti z vero v Boga. Ako je pa Bog, potem se ti pa ne bo dobro godilo. Nek svobodomiselnice pa je takole govoril vernemu kristjanu: O ubog kristjan, kako boš goljufan, ako so nebesa le pravljica. Kristjan pa mu je odgovoril: O ubog brezverec, kako boš goljufan, ako peklenice ni pravljica.

Dragi bralec, zmoli večkrat kak očenaš za naše slovenske brezverce. To bo priprineslo tebi in njim božji blagoslov.

—Kupujte War Savings Stamps!

Vnebozetje Marije.

KAKRŠNO ŽIVLJENJE TAKA SMRT.

F. V. P.

Mrzel jesenski veter je neusmiljeno in neprijetno bril po ozki dolini. Ostanki porumenelega listja so odpadali z vej, ki so se otožno klanjale silovitemu pišu. Težki in rujavi oblaki so zastrli nebo in debele deževne kaplje so pregnale zadnje potnike s ceste v preproste delavske hišice. Nikjer na vasi ni bilo opaziti živega bitja. Povsod so bila zaprta vrata in okna; tako je izgledala vas, kakor bi ne bilo v njej več živega bitja. Od daleč se je začulo drdranje voza in kakor na povelje je radovedno gledalo polno obrazov skozi mokre šipe proti cesti.

"Že gredo, že gredo!" so si šepetali vaščanje za zaprtimi okni. Radovednost, združena z globoko resnostjo, rekel bi žalostjo je zrcalila iz vseh obrazov.

In prišli so. Bili so zdravniki, uradniki sodnije in policisti. Pred najmanjšo hišico na koncu vasi so se vstavili. Burja je žalostno z vso silo butala v mali dimnik in na raztrgani strehi je poiskala vse odprtine. Ob trohnela vrata so padale debele deževne kaplje, kakor tudi na zakajena okna, da je tužno odmevalo. To je še povečevalo tužno sliko v temni sobici očem ravnokar vstopivših mož, ki so ob vratih, kar obstali. V zaduhli sobi je bilo staro in trhljeno pohištvo, razjedeno od črvov. Tam v kotu, — komaj je bilo razločiti — je ležal na umazanih cunjah mož petdesetih let, čigar nepremični in stekleni pogled je strmel brezizrazno v

strop. Skrivnostno je dirnil prišlece mrtvaški obraz, ki je bil vsled kuštravih las in dolgih črnih brk in brade še strašnejši. Strašna je bila tudi krvava rana na sencih, iz katere se je po malem izlivala črna kri.

* * *

Bil je nekdanj dober in priden vaščan, povsod iskani delavec in skrben družinski oče. Bil je v katoliški veri vzgojen, toda za ženo si je vzel drugoverko. Poročil se je z zagotovitom, da bo svoje otroke vzgojil v katoliški veri. Njegova žena je bila zelo lahkomišelná, mrzlosrčna ženska. Nikdar se ni brigala niti za obleko svojega moža, ki je hodil okrog razstrgan in umazan. Ni ga prigovarjala k molitvi, kajti tudi sama ni nikdar molila in tako nista on in ne ona — leta in leta videla nobene cerkve znotraj. Za otroke se nista brigala in mati jih je pošiljala v brezversko šolo. Ni znano, ali je bil kes ali jeza nad osorno in neprijazno žensko vzrok temu, da se je udal pijači, ki ga je privedla na rob moralčnega prepada. Še včeraj se je ob priliki neke slavnosti v sosednji naselbini napil in je šel silno nattrkan k svojemu zetu, ki je bival v isti naselbini. Zet se je nad svojim pijanim tastom raztogotil in ga je v jezi vrgel čez prag. Pijanec se je zvrnil, kakor mrtev na tla. Usmiljeni ljudje so ga pobrali in ga prepeljali v njegovo kočó. Ko so ga hoteli zbuditi iz omotice in pijano-

sti — se ni več vzbudil. Pretresenje možganov in pa težka rana, ki jo je dobil pri padcu, mu je končalo grešno življenje.

"Kakor tat po noči pride, tako bo tudi vas presenetila smrt v spanju po noči v vaših grehah."

Kako grozna smrt!

S težkimi grehi obložen, ne da bi mogel obuditi kesanja, je stopil pred vrata večnosti. Kakršno življenje, taka smrt! Kako strašen vzgled nam daje ta ubogi mož, ki je zapustil vero in se ustavljal božji milosti, morda samo z namenom, da se bo

spokoril na smrtni postelji. "V svojih grehah bodete umrli." Končano je. —

Sodnija je storila svoje in zabilježila dejstva. Mrliča so pokopali. Sosedje so ga molče spremili do groba. Duhovnik je govoril na grobu in svaril: "Kakršno življenje, taka smrt." Zet umrlega je bil prijet in obsojen. V vasi je pa bilo življenje, kakor prej. Koliko revščine in gorja bi bilo prihranjenega, ko bi se ljudje bali greha!

Dan plačila pride!

ALI JE BOG?

(Dalje.)

Kako je to, da se milijoni malih celic, iz katerih obstoji naše telo, tako čudovito mej seboj zlagajo? Kako one sestavljajo čudovito človeško okostje z njegovimi neštevilnimi pododelki? Ako vzamemo kos hrustanca in ga prerežemo čez sredo, vidimo neštevilne male rove voditi semintje kakor v črvivem lesu, ki ga je črv vsega ogledal. Ko bi kdo mislil, ti rovi so le slučajno tako zmedeni, bi se zelo motili. Vsak rov ima svoj poseben namen, svojo opravičenost. Ti rovi nāpoljnjeni z mozgom, dajejo kostem krepko moč, ki jo rabi človek. Oni so samo v kosteh, kjer in kolikor se pri normalnih razmerah potrebuje največ odporne sile. Te celice iz katerih je sestavljeno okostje so znale že pred tisoč leti za skrivnost, katero šele v 19 stoletju iznašli stavbeniki žičnih mostov, namreč skrivnost dati kolikor mogoče mali snovi kar največ možno silo, samo da so celice bolj natančno in gotovo preračunjene.

Odkod je nadalje to, da te celice tvorijo tisoče mišic, žil, živcev in kanalov? Kako natanko poznajo svoj zamotani in brezkončno razcepljeni tek? In to ne samo pri enem človeku ampak pri vseh tisočernih in milijonih, kolikor je namreč

posameznih ljudi. In to ne samo enkrat pri vsakem človeku, ampak pri vseh kajti naše telo izgublja neprenehoma količine svoje snovi. Po nauku naravoslovcev dobi naše telo v teku sedem do devet let popolnoma drugo snov, tako da se vsi delci snovi, ki so poprej tvorili naše telo, ločijo in novi na njih mesto nastopijo. Pa ti novi delci snovi razumejo ravnotako kot stari svoje delo in je ravnotako čudovito opravljajo kot njih predniki. Oni se spremene v prste, kosti, ustnice, nohte, živce, mišice, žile ali lase čisto po potrebi človeškega telesa. Kjer je treba kaj popraviti, bodisi v katerem koli organu, so takoj na mestu in kjer se ločijo stari delci zavzamejo novi njih mesto.

Ali delajo ti delci snovi vse to le slučajno? Potem daleko prekose naš razum.

Dosedaj smo govorili samo o človeku. Pa tudi drugje vidimo, kako ti mali delci izvršujejo svojo umetnost n. pr. pri živalih in rastlinah.

Kdor hoče od blizu opazovati te atome v njih čudovitem sestavu naj napravi sledeči poskus. Vsakdo pač pozna malega močerada, katere imajo v steklenih posodah v vodi. Ako mu odrežeš eno nogo in ga izpustiš nazaj vodo, ne bo dolgo, ko

mu odrezana noga vnovič pričinja rasti. Vse kost, krvne posodice, živci, mišice, kratko vse kar spada k nogi, se sestavi z atomi, katere donese kri v veliki množini in nastane noga kakoršna je bila poprej.

Vzemimo, da je bila odrezana živalici zadnja desna noga, se obnovi zopet zadnja desna noga.

Ako ponovimo poizkus in odrežemo sprednjo nogo ali zadnjo levo nogo, bo zopet zrastle sprednja oziroma zadnja leva noga.

Vse kosti iz katerih sestoji noga so naravno različne na levi in desni na sprednji in zadnji nogi.

Najmanjši vapneni delci iz katerih so sestavljene kosti — da ne omenimo drugih delov — so se morali pri obeh slučajih različno sestaviti, ločiti so morali mej desno in levo, mej obliko in sestavo prednje in zadnje noge.

Ali so ti molekuli ali najmanjši vapneni delci, katere je privedla kri v pokvečeno truplo, vedeli za razliko mej prednjo in zadnjo, mej desno in levo nogo? Ali so se posvetovali in potem po skupnem predvarku izvršili določeni načrt?

Jeli zdaj razvidno, da so v naravi nerazumne stvari, ki se ravnaajo po določenem namenu?

Ako toraj sklepamo iz tega da je kdo vselej na kakem določenem kraju ceste zadet po strelu, da mora biti tam kdo, ki vanj meri, ne bomo li ravnotako sklepali, ako vidimo da žene ne en, ampak tisoče in milijone molekulov obenem z absolutno gotovostjo in neprestano na svoj določen cilj! In to ne enkrat, ampak milijon in milijonkrat z isto gotovostjo.

III. Poglavlje.

Še en zgled, ki pa je isti samo v drugi obliki v dokaz, da so nerazumne stvari na svetu ustvarjene za gotov namen.

Pred seboj imamo zbirko različnih pti-

čjih jajc. Oglejmo si jih kako so si mej seboj podobna; pri nekaterih celo ne moremo opaziti kake razlike. In kakšna so znotraj? Vzemimo od vsakega malo rumenjaka ali pa beljaka in naj to preišče kemik, ali bo našel kako razliko? Gotovo ne. Dajmo pa jajcem določeno stopinjo toplote. Glejte zdaj! Čez nekaj časa nastane življenje v njih. V ozkem prostoru jajca postane iz rumenjaka in beljaka umetno sestavljeno živo bitje. Beljak se izpremeni v mišice, peruti, noge, kljun, glavo, želodec, čreva, kratko v ptiča.

Pa kako različna je oblika! Kako različno je perje, kako različen značaj!

Ako je mladič ropne ptice je vse telo ustvarjeno posebno še kljun in kremplje tako, da ž njimi napada in požira živ plen.

Ako je mladič povodne ptice že išče, ko komaj izleze iz lupine, takoj vodo.

Nikdar se ne zgodi kaka pomota; nikdar ne pride iz jajca ropne ptice golobček ali pa iz jajca povodne ptice kokoš.

Vse se zgodi po določenem redu. In po tem enkrat določenem načrtu se tu iz vije iz jajca lastovica, tam ščinkovec, tu slavec in zopet tam sraka.

Ali je morda beljak ta red določil? Kako stalno in sigurno se izvršuje ta red namreč pri stvarjenju različnih ptičev! Ali pač ne zato, ker razumno bitje vodi ta red?

Nekateri ptiči imajo premehek kljun in ne morejo predreti lupine.

Pa kaj se zgodi? Malo pred spolnjenim valjenjem se naredi na mehkem kljunu trd izrastek, ki pa odpade kakor hitro je izpolnil svojo nalogo, da je predril, jajčno lupino.

Ali ni to delo razuma? Pa odkod? Iz beljaka, iz katerega je nastal ptič? Ta beljak nima razuma, toraj ni od njega. Tu mora biti razumno bitje, razumna moč, kratko: **Bog je**, ki vodi stvari natančno po določenem redu in načrtu.

(Dalje prih.)

Živel naš dijamantomašnik!

Naš častitljivi starček in velezaslužni misijonar Rt. Rev. Monsignor Jos. F. Buh, administrator škofije Duluth, prav kar slavi svoj dijamantni jubilej mašništva, t. j. 60 letnico od kar deljuje v vinogradu Gospodovem. Mi se veselimo tega dogodka in se pridružujemo vsem častilcem tega velikega moža in mu kličemo: Bog Vas živi, prečastiti gospod Monsignor! Bog

Rt. Rev. Monsignor Jos. F. Buh.

bodi vaša opora v tej častitljivi visoki starosti in naj Vas nam ohranjuje še do skrajne dobe človeškega življenja.

V resnici oči vseh vernih Slovencev cele Amerike so te dni obrnjene proti mičnemu mestu Ely, kjer živi naš jubilan, Rt. Rev. Msgr. Buh in se s hvaležnostjo spominja na vse obilno delo, na vse

žrtve, na vse, kar je ta mož storil dobrega za nje.

Tja proti Ely pa kličemo tudi vse verske slovenske nasprotnike, ki toliko vedo povedati čez duhovnike, ki toliko sramote slovenskega duhovnika, ki slepe svoje uboge delavske sotrpine, da je duhovnik samo nesreča delavstva, da je samo "trot" človeške družbe, da duhovnik ne dela družega kot izžema denar, pase svoj trebuh in se redi, da, tudi vi, slovenski rdečkarji, pogledjte tega častitljivega moža, glejte njegovo življenje, njegovo delovanje! Tu je naš protidokaz!

Da v resnici težko delavno življenje ima g. Monsignor za seboj. Ni počival, ni se pasel na žuljih drugih! Delal je, trpel je, nosil je križ za svojim Gospodom po križevem potu duhovskega življenja! Bil je zasramovan in zaničevan. Sramotili so ga po listih, kakor vsakega, kdor hoče delati nevstrašeno za svojega Boga

Toda č. g. dijamantomašnik, vse te težave vašega življenja so kakor dijamanti v kroni plačila, katero vam je pripravil oni, čegar zvesti služabnik ste bili skozi dolgih 60 let.

Ave Maria ima dovolj uzroka se veseliti tega dogodka. Saj je imela od prvega svojega začetka do danes v osebi tega častitljivega gospoda svojega najboljšega prijatelja, pospeševalca in bodrilca. Zato preč. g. Monsignor, list Ave Maria se Vam klanja in srčno zahvaljuje za vse, kar ste storili za nas. Naj vam nebeška Mati Marija izprosi še več krepkih in zdravih dni.

Živel naš dijamantomašnik Rt. Rev. Monsignor Buh, upravitelj škofije Duluth, Minn!

DOPISI.

Greaney Minn. Dne 11. junija t. l. se je obhajala v naši cerkvi izvanredna slovesnost, kakoršne še naš kraj ni doživel. Obhajala sta namreč ta dan naša rojaka John in Marija Sodar svojo sreberno poroko ter sta pred oltarjem Gospodovim znova ponovila svoje zakonske obljube. Ganljive obrede je izvršil Rev. Anton Leskovec slovenski župnik iz Eveletha ob navzočnosti mnogoštevilnih zbranih vernikov ter je imel slovesnosti primeren govor, ki je globoko v srce segel slavljencema in navzočim. Srebrno poročenca sta izmed prvih naseljencev na Greaney in prav rada pripovedujeta, koliko truda je stalo, predno so si naši naseljenci izčistili zemljo in napravili polja. Mr. John Sodar je beneški Slovenec, Mrs. Sodar pa Štajerka iz znane Golobove rodovine. Njen brat Frank Golob stanuje na Hibingu in je zelo priljubljen med rojaki. Mr. in Mrs. Sodar že bivata mnogo let v Ameriki in sta sklenila prvo zakonsko zvezo na Tower-ju pred Rt. Rev. Msgr. Buh-om, zdaj častitljivim starosto slovenske duhovščine v Ameriki, ki bo obhajal dna 25. jul. svojo demantno mašo ali 60 letnico svoje mašniške službe.

Rodbina Sodar je zelo priljubljena med farmerji, a daleč poznata med našimi rojaki.

Ob srebernej poroki njima želimo vsi farmerji in z nami vred gotovo tudi vsi njuni prijatelji in znanci še mnogo srečnih let v zakonskem življenju, da, želimo njima dočakati še srečno zlato in demantno poroko. Mrs. Sodar je prišla neljuba bolezen, zato je tudi izostalo na domu slovesno obhajanje poroke a upamo, da se ji bode zdravje zopet povrnilo in bomo takrat bolj veseli na Sodarjevem domu.

Rojak.

Eveleth, Minn. Tukajšno društvo "Krščanskih mater" vrlo napreduje. Število članic se dan na dan povečuje. Zdaj nas je že 186 v društvu. Pri sejah vlada, od kar je prevzel naš skrbni župnik in duhovni vodja Rev. A. Leskovic vodstvo, najlepši red. S pomočjo g. župnika prirejamo veselico za veselico, ki nam donašajo lepe čiste dobičke, kateri se porabljajo za izplačilo dolga. Komaj pol leta je še le pretoklo, a je od novega leta pa do zdaj že zopet \$1800.00 dolga izplačanega in vse to s pomočjo veselic, ki jih prirejamo. Vsakega farana veseli lepi napredek pri cerkvi in vsi radi pripomorejo k veselicam in radi prispevajo za cerkev. Vsi nemiri in viharji prejšnjih let so zginili in vsi radi pomagajo cerkvi. Le eden možiček še včasih zakvaka, pa kaj more revček, ko je pa sam.

Drage sestre, zdaj je čas piknikov ali bi na pravile tudi me kak piknik pri kakem "lake" saj jih je mnogo v bližini. Naši možje bodo radi z nami poleteli, pa tudi drugi bi se radi

udeležili. Končno pozdravljam vse članice društev "Krščanskih mater" po širni Ameriki, najboljše pa svoje sestre pri našem društvu in jim kličem: Le neustrašeno naprej!

Clanica.

Pittsburgh, Pa. Dne 23. junija so šolski otroci tukajšnje farne šole vprizorili več lepih iger, posebno igra: "Marijin Otrok", katero so igrale deklice: Amelia Butala, Jennie Dekleva, Rosalia Golob, Anna Stampehar, Frances Svall, Catherine Poslušny, Margaret Adlešič, Anna Bevec, Mary Perko, Matilda Panian, Anna Balkovec, Anna Starašinič in Anna Šumič, nam priča, da ni resnica kar pišejo katoliški veri sovražni listi. Kedor je bil ta dan pri igri, se je lahko prepričal, koliko so vredne katoliške šole. Čast in zahvala našim č. šolskim sestram in Rev. J. C. Mertelnu z njihovim trudopolno delo, katero ni brez uspeha. Vsemogočni Bog naj jim poplača!

Tega dne se je dokazalo, kateri izmed učencev so bili najboljši. Ko so č. g. župnik podelili diplome, več dečkom in deklicam, tudi stariši so se počutili zadovoljne ko so videli svoje malčke na odru z gospodom župnikom kakor Cvetič, Enčimer, Adlešič, Stampehar, Satovšek itd.

Želeti je, da bi naši šolski otroci še večkrat kaj takega priredili, kajti vsi jih radi poslušamo.

John Golobič.

Cleveland, O. Cerkevni piknik župnije Sv. Lovrenca se je zelo dobro obnesel. Čistega prebitka je ostalo \$759.40 — katera svota se je priložila skladi za novo cerkev.

Župljani Sv. Lovrenca se vedno postavijo! Dne 11. avgusta bodo pa praznovali farnega patrona. Ob tej priliki bo blagoslovljena tudi nova službena zastava "service flag". Cel vspored bo nekaj krasnega.

Thomas, W. Va. — Te dni je drugič letos obiskal našo naselbino urednik našega lista Rev. K. Zakrajšek, OFM. — Bil je tukaj že za velikonoč, toda bil je premalo časa. Pri tej priliki se je ustanovilo tudi novo katoliško društvo, ki se je priklopilo K. S. K. Jednoti. Pristopilo je prvi večer 17 udov in udinj. Društvo si je nadelo ime "Marija, Kraljica miru." Za vstanovitev društva sti se trudili zlasti Mrs. Jelenc in Mrs. Baraga, obeh blagi in navdušeni Slovenki, katerim čast. Tudi Mrs. Kotnik je privabila več žen. — V odbor so bili izvoljeni, predsednik Mr. Ivan Lahajnar, podpredsednica Mrs. Jelenc, tajnik Mr. F. Kotnik, blagajnica, Mrs. Bulich. — Društvo bode imelo svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo ob dveh popoldne v Bulichevi dvorani. — Mi to društvo prav iskreno pozdravljamo: Živel! zavedni rojaki in rojakinje.

Bog blagoslovi vaše novo društvo. Tako je prav! Katoliki, komur je še mar sveta vera, — samo v katoliška društva. Mi nismo proti brezverskim ali svobodomiselnim Jednotam, ne! Tudi te so dobre, toda dobre so samo za brezverce in verske odpadnike. Ako se pa katoličan pomeša med take jednote je pa ravno tako, ako se golobček izgubi med jastrebe. Brezverci proč od katoliške Jednote, katoličani proč od brezverskih. Vsak ptič v svoje gnezdo! — Zato katoličani po W. Va. na noge! Kaj se boste res dali ponižati za podrepnike raznih boljševiskih rdečuhov. Kaj vas res ni med vami več toliko zavednih katoliških mož in žena, da bi vsaka naselbina ne dobila svojega katoliškega društva? Dodson, Davis, in Pierce, na noge! Može in žene kje ste? Spite? Ne, čas je preresen za spanje! Poglejte na lep zgled Thomaskih rojakov! Če so ga tam dobili, zakaj bi ga še pri vas ne! Ste vi slabiji? Ne! Samo poguma treba, pa bo šlo! Živel Thomas!

Rojakom v Thomasu, v Dodsonu, Davidsu in Pierce: Dragi rojaki! Naj prej naj izpolnujem svojo prijetno dolžnost, in se zahvalim rojakom v Thomasu za njih prijaznost v aprilu in sedaj zlasti družinam Kotnikovi, Jelenčovi, Lahajnarjevi, Korenčanovi, Baraga, Urbasovi in vsem drugim za postržbo in pomoč. Bog vam stokrat plačaj! Objednem častitam ljubljenu Thomasu, da se je prebudil iz spanja in si rešil svojo čast med slovenskimi naselbinami ter dobil svoje katoliško društvo pripojeno z našo materjo K. S. K. Jednoto! in se zahvalim vsem članom in članicam za njih udeležbo pri ustanovni seji. Živelo društvo "Marije Kraljice Miru!" —

Kakor sem omenil v cerkvi, tako ponavljam še enkrat danes iste besede tudi tukaj za celo dolino:

"Kako ste pred leti za vsako velikanoč pisali in skrbeli, da ste dobili duhovnika. Bil je tu Rev. Jos. Tomšič, Rev. Luka Gladek, bil sem potem jaz, Rev. Anzelm Murn in Very Rev. Benigen Snój. Toda zadnja leta ste začeli popolnoma opuščati. Če pride duhovnik sam od sebe, je dobro, če pa ne pride, pa grehi malo počakajo. Tako vas prihajajo od leta do leta manj k sv. Zakramentom. Do sedaj zadnja leta se vam je slov. duhovnik sam ponudil in prišel, predlanskim, dve leti ni bil nihče. Toda sedaj so drugi časi. Sedaj treba, da se odločite sami. Kar kje kak slepar začne, naj bode še bolj neumno društvo, vse podpi-rate, vse ustanovite. Katoliške Jednote pa cela Cuberlandska dolina do sedaj ni imela. Dobro! Kakor hočete! Vera ni "farški" business, temveč je business vsakega posameznika, je business srca vakega izmed vas! — Slovenski duhovniki smo se pa tudi naveličali se usiljevati komu. Govorim vam, kakor je rekel Elija Izraelcem: "Kako dolgo boste še krevljali na obe nogi? Če je Bog vaš gospod, držite se Njega, če pa Belial, pa Boga pustite". — Katoliško društvo, pripojeno K. S. K. Jedno-

ti, pri sedanji uredbi in pri sedanjem uzornem redu, je pa za vsako naselbino ognjišče verskega prepričanja, je obrambni zid za vero. Koliko dobrega stori, krasno urejevano "Glasilo," koliko pospešuje, da človek popolnoma ne podivja. Zato, če hočete, da bode slovenski duhovnik še kdaj prišel, — vzdramite se najprej sami, postavite se na noge sami, pokažite, da hočete vero, da hočete iti z duhovniki, ustanovite katol. društvo in ga priklopite k K. S. K. Jednoti. V Dodsonu so mi može pred tremi leti obljubili, da bodo skrbeli za to, da dobe duhovnika vsako leto. Toda ni podlage, na kateri bi se to vršilo, manjka kat. Jednote, ki po svojih pravilih, po svoji vstavi, zlasti pa po svojem duhovnem vodju skrbi za ohranjenje sv. vere med ameriški-mi Slovenci. — Poznam vse te naselbine! Poznam vas, može in žene in vem, da vas je velika večina dobrih in poštenih in da vam še vsem v srcu tli iskrica, katero vam je zanetila vaša mati — sv. vera! Kako lepo je na Dodsonu, ko ravno vi Slovenci oskrbite dvorano in jo pripravite, kadarkoli je pri vas sv. maša.

Zato se obračam na vas in vas pozivljam: skušnija vas je naučila, da treba imeti neke vezi, ki vas veže z našo sv. vero in ki vas opominja na izpolnjevanje naših verskih dolžnosti in to je za nas ameriške Slovence samo — naša častitljiva mamica — K. S. K. Jednota. To ni razuzdana, slaba in nemarna mati, ki pravi svojemu otroku: "samo da mi daš denar! Živi pa kakor hočeš!" Ne. Ampak nas tako lepo opozarja: "dete, če skladaš te svoje žulje za težki slučaj svoje smrti, ne pozabi tudi nase. Posmrtnino bodo drugi vživali! Ne pozabi tudi za svojo posmrtnino, ne pozabi na svojo ubogo grešno dušo!" Pride velikonočni čas, kako nas prigania in prigania dokler nas ne prižene k spovednici in k obhajilni mizi! In rojaki, vrjemite, marsikak rojak, ki je ostal zvest do svoje starosti, do svoji smrti, o kako ti bode hvaležen! Slabo mater, ki je nemarna, ima rad otrok v neumnih letih, ko se strezni, spametuje jo pa preklinja. Materi, ki je bila vzrok, da je sin postal tat. razbojnik, je ta sin pod vislicami nos odgriznil, da se je zmaščeval nad njo, ker ni bila z njim stroga. Vidiš enako z jednotami. Neumne in nore jednote so samo za neumna in nora leta, za neumne in nore ljudi. Resen človek, resna doba hoče tudi resno jednoto.

Zato, rojaki, na noge takoj! Če bi še katera teh naselbin želela dobiti tako društvo, rad prihitim še enkrat letos vaše gozde, da vam pri tem pomagam. Dvanajst oseb je treba, da se društvo ustanovi! In če boste to storili, potem se bode vse poskrbelo za vas vsako leto. Če pa ne, če na vam samim ni nič več za vero in nočete niti najmanjše stvari storiti v njeno obrambo in v njeno ohranjenje med vami, potem je pa tudi vsak slov. duhovnik nesposoben, ako vas še kdaj obišče za veliko noč. — Še enkrat pa — Živio Thomas!

Rev. K. Zakrajšek.